

nærmeste Tid, altsaa i Overgangstiden. Spørgsmaalet er altsaa: Hvad kan vel have foranlediget eller retfærdiggjort, at man er gaaet dette Skridt videre, om jeg saa maa udtrykke mig. Det sees af Forhandlingerne at være grundet i den Forudsætning, at man antog, at de Landhaandværkere, som boe i Nærheden af Kjøbstaden, ville udelukkende eller fortrinsvis komme til at arbejde for Kjøbstaden. Nu siger man, at det vilde være betænkeligt med Hensyn til Kjøbstadhaandværkernes Interesse, naar man tillod saadanne Haandværkere, der boe umiddelbart op til Kjøbstaden, ja, paa enkelte Steder endog saa inde i Kjøbstaden, at arbejde for Kjøbstadsbefolkningen, naar de ikke vare underkastede de samme Byrder, som Kjøbstadens egne Haandværkere. Dette synes ogsaa aldeles rigtigt; men derimod kan der siges, at denne Forudsætning ikke finder Sted overalt. Der er nemlig flere Steder end Kjøbstæderne, hvor der indenfor denne $\frac{1}{4}$ Mil findes en temmelig talrig Landbefolkning, ja endog saa hele Landsbyer. Nu kunde det vel med Hensyn til disse synes mindre billigt og rigtigt, om man vilde paalægge Landhaandværkerne i saadanne Distrikter at svare Afgift til Kjøbstaden. Resultatet bliver altsaa, at denne Bestemmelse, som her er indført, i mange Tilfælde er meget rigtig og billig, men i mange andre Tilfælde mindre rigtig og ubillig, og at dette vel kan vække Betænkelighed mod at gaae ind paa Forslaget. Desuagtet har hele Udvalget været enigt i, at man maatte gaae ind paa en saadan Bestemmelse. At et æret Medlem har stillet et Ændringsforslag, er ikke nogen Undtagelse deraf, da han jo vil gaae videre i samme Retning; altsaa, hele Udvalget har været enigt i, at man burde gaae ind paa denne Bestemmelse.

De Grunde, som i denne Henseende have gjort sig gjældende i Udvalget, ere i det Væsentlige disse. For det Første maa man vel betænke, at Landsthinget unægtelig med meget Maadehold har benyttet sin Andeel i den lovgivende Magt, hvad denne Sag angaaer, idet det kun har gjort meget saa Forandringer; og hvad det foreliggende Punkt specielt angaaer, da er det med Eenstemmighed vedtaget i Lands-

thinget. Jeg troer, at alene denne Omstændighed maa gjøre Forsamlingen tilbøjelig til at gaae ind paa den foreslaaede Forandring. For det Andet vil det ogsaa være i frisk Erindring, hvormeget der her i denne Sal fra Kjøbstædernes Side blev talt imod den hele Ordning saaledes som den foreligger, idet man nemlig ved mange Spørgsmaal har antaget, at man er gaaet Kjøbstædernes Interesse for nær; og det turde derfor vel være muligt, at det vilde gjøre et mindre godt Indtryk baade i og udenfor Salen, naar vi her i Folkethinget forfattede en Bestemmelse, som eenstemmig var vedtagen i Landsthinget, og som gif i den Retning, som jeg nys omtalte, nemlig sigtende til Kjøbstædernes Interesse. For det Tredie troer jeg ogsaa, at man vel bør lægge Mærke til, at, hvis der endelig skal skee en saafaldet Ubillighed enten paa den ene eller anden Side, da synes det rigtigere, at man hellere maa lade nogle enkelte Landsbyhaandværkere — mange vilde det i ethvert Fald ikke blive — komme til at udrede en saadan Afgift, end omvendt skade de bosatte Kjøbstadhaandværkeres Interesse, og det af den Grund, at Landsbyhaandværkerne ved denne Lov faae en saa overordentlig Udvidelse af deres Rettigheder, idet det nemlig tillades dem saavel at benytte Medhjælp som at arbejde for Kjøbstadindvaanerne. Altsaa, selv om det paa enkelte Steder maatte synes noget ubilligt, at man paalagde Landsbyhaandværkerne en saadan Afgift, saa mener jeg dog, at dette fuldkommen maa opveies derved, at de komme i Besiddelse af saameget større Rettigheder end dem, de før havde. Endelig, for det Fjerde, maa man ikke tabe af Sigte, at Næringskatten ikke er nogen almindelig Afgift i alle Kjøbstæder. Der er flere Kjøbstæder, hvor der aldeles ikke svares nogen Næringskatt, og det er altsaa muligt, at denne Bestemmelse kun vil ramme meget Faa, ja maaskee slet Ingen. Man maa ogsaa vel erindre, at Næringskatten er en Afgift, hvorimod der, især i den sidste Tid, har reist sig saa mange Stemmer, at den maaskee om ikke lang Tid kan falde aldeles bort, og endelig er den, saavidt man har kunnet erfare af de meddeelte Oplysninger, ingen Steder betydelig, og man kan derfor ikke antage, at denne Afgift paa noget Sted kunde